

GTO's bygge- og anlægsafdeling

BGA - r e f e r a t nr. 6/1986

udsendt af GTO's bygge- og anlægsafdeling

København den 1. juli 1986

1. Autorisationsordninger i Grønland

Som bekendt er udførelsen af en række håndværk i Danmark betinget af autorisationsbestemmelser for de enkelte fagområder.

Mest kendt er vel bestemmelserne for autorisation af gas-vand-sanitets- og kloakmestre og autorisation som el-installatør.

Også i Grønland er der behov for autorisationsordninger, og foreløbig har det været sikkerheden for kvalificeret udførelse, drifts- og serviceindsigt, der har været bevæggrunden for indførelse af sådanne bestemmelser.

Der er således bl.a. indført bestemmelser for gas- og elområdet, mens autorisationskrav for vand- og kloakarbejde endnu ikke er formaliseret.

I det følgende beskrives kort nogle af de gældende autorisationsordninger og ordninger med lignende sigte:

Certifikat-svejsere

Bestemmelserne for dette fagområde må betragtes som en form for autorisation.

I de Foreløbige Forskrifter for Grønlands Bygningsreglement 1982 er der under Bestemmelser for stålkonstruktioner pkt. 6 angivet, hvilke krav der stilles til svejserens kvalifikationer, idet der henvises til Stålnormen DS 412 af feb. 1976. I denne norms anneks C er kravene til prøver og attester nærmere beskrevet.

Der forekommer forskellige godkendelser svarende til de forskellige svejsemetoder og certificering på to niveauer svarende til svejsearbejdets sikkerhedsklasse (alm. certifikat og skærpet certifikat).

Bestemmelserne om certificering af svejsere er fastsat i DS 322 af feb. 1980, hvor der bl.a. anføres, at hvor der stilles krav om certifikat, skal dette foreligge, før svejseren må påbegynde det praktiske arbejde.

Det skal i øvrigt bemærkes, at der i de Foreløbige Forskrifter desuden er krævet, at der almindeligvis skal udøves kontrol af svejsearbejdet fra Svejsesentralen eller anden ligestillet institution.

Autorisation som F-gasmester

For gasinstallationer gælder Gasreglement for Grønland 1985, og ifølge reglementets afsnit 5.0 er gasmyndigheden i Grønland den stedlige leder af GTO's eltjeneste (elværksbestyreren) og denne, der varetager udstedelse og indsigt med godkendelser for autorisation som F-gasmester (F-gas er flaskegas).

2.

I reglementets afsnit 6.0 er anført de nærmere betingelser for at få autorisation og de tre former for prøver, der er grundlag herfor. Det skal bemærkes, at der for udførelse af større og/eller specielle gasinstallationer (reglementets pkt. 2.3 og 9.3) kræves en autorisationsgrad efter de i Danmark gældende bestemmelser.

Formålet med disse autorisationskrav er opfyldelsen af et af de fire hovedelementer i sikkerhedsfilosofien for gasinstallationer - nemlig det, der forudsætter udførelse ved autorisation. Såfremt der ikke lokalt rådes over en F-gasmester, der opfylder betingelserne, kan der blive tale om at anvende udsendt entreprenør med den fornødne autorisation, og man bør være opmærksom på at indarbejde dette forhold i udbudsbestemmelsen for det pågældende arbejde.

Minører

Ifølge Ministeriet for Grønlands bekendtgørelse nr. 12 af 21. jan. 1986 om indførsel, transport, overdragelse, opbevaring, fremstilling og brug af eksplosivstoffer i Grønland - skal anvendelse af sprængstoffer og tændmidler ske under ansvarlig ledelse af en person, der af GTO er godkendt til at udføre det pågældende arbejde.

Grundlaget for GTO's administrering af disse godkendelser er Sikkerhedsanvisninger - Forholdsregler mod farer ved udførelse af sprængningsarbejder, udgivet af GTO i 1973 samt to tillæg hertil af maj 1975 og maj 1978.

Der findes i Danmark ikke officielle krav til sprængningsarbejder og til uddannelsen som minør, så disse anvisninger er baseret på erfaringer og regler fra andre nordiske lande.

I Sikkerhedsanvisninger pkt. 2.5 er beskrevet, hvilke kvalifikationer der kræves for at udføre sprængningsarbejder. Det almindelige krav i dag, for at kaldes minør i Grønland, er bestået grundkursus i sprængningsteknik ved Nitro-Nobel i Sverige samt 12 mdrs. praktisk arbejde hermed.

For bestået grundkursus udstedes et bevis, mens der ikke kræves skriftlig dokumentation for praktikperioden.

Nævnte bekendtgørelse indeholder i øvrigt den bestemmelse, at sprængstoffer kun må udleveres til minører.

2. Indvendige trapper

Grønlands Bygningsreglement 1982 tillader indvendige trapper, dvs. trapper indenfor en bolig, udført med en stigning på højst 21 cm og med en grund, der ikke må være mindre end 14 cm. Går man til grænsen i denne bestemmelse, får man en ret stejl trappe, idet hældningen er ca. 56° . I Danmark er der tilsvarende et krav om, at hældningen maksimalt må være på 45° .

Når det grønlandske reglements fædre i sin tid gik ind for de stejle trapper, skyldtes det hensynet til enfamiliehusene.

På dette boligområde er der ønske om at udnytte de gamle huse bedst muligt bl.a. ved indretning af værelser i tagetagen. Dette forudsætter i mange tilfælde, at kravene til adgangstrapperne er lempelige.

Ligeledes ønskes der størst mulige frihed for indretning af nye familiehuse. Vil en ejer fx efter økonomiske overvejelser leve med en ret stejl trappe, bør dette være lovligt, når hældningen ikke er større, end det sikkerhedsmæssigt er forsvarligt.

Det blev i sin tid skønnet, at en hældning på ca. 56° i de nævnte tilfælde var forsvarlig.

Omtalte hældning på ca. 56° er også i de sidste år blevet anvendt til udlejningsboliger, og i sådanne tilfælde er hældningen nok diskutabel. Det var i hvert fald ikke hensigten, da reglementet blev udarbejdet, at dette skulle blive normalt. Når der er tale om udlejningsboliger, som ofte skifter brugere, og hvor brugerne ofte ikke har frihed i valg af bolig, bør trappernes hældning maksimalt være 45° som i Danmark.

Dette forhold bør afklares ved en kommende revision af bygningsreglementet. Og indtil dette kan ske, skal GTO's arkitekter være opmærksom på ovenstående betragtninger. Indvendige trapper i udlejningsboliger bør kun i ganske særlige tilfælde have en hældning på over 45°.

3. Partiel risikoanalyse

KNI har med bistand fra Kgl Brand gennemført en risikoanalyse for sine lagre og anlæg i to byer og på én bygd. Formålet har været at identificere risici og vurdere risikoomfanget med henblik på et beslutningsgrundlag for risikoeliminering, risikobegrænsning og risikoaflastning.

Opgaven omhandler tab i forbindelse med følgende skadehændelser:

- Brand
- Tyveri
- Udstrømmende vand fra ledninger
- Storm og andre naturfænomener
- Sabotage og hærværk
- Maskinhavari
- Forurening - miljøskade
- Anden pludselig skade.

Kgl. Brands specialister, der gennemførte opgaven, har afgivet en rapport, som bl.a. konkluderende siger:

Efter vor gennemgang af KNI's bygninger og anlæg i to byer og på én bygd er vor bedømmelse, at brand udgør den største trussel mod anlæggene.

Selv om der er en del sikringsforanstaltninger mod brand, og selv om vi blev imponerede af brandvæsenets udrustning og indsatsid, kan en stor skade frygtes. Såfremt en brand ikke bliver slukket meget hurtigt, vil brandkorpset kunne blive tvunget til at koncentrere sig om at forhindre, at branden spredes, og med de store værdikoncentrationer, der findes, vil skaden kunne blive stor.

Da brandvæsenet således kan blive nødt til at koncentrere sig om at forhindre brandspredning, finder vi det meget uheldigt, at man flere steder har slækket på kravene til afstanden mellem bygninger og anlæg.

Ved fremtidige byggerier må vi derfor anbefale, at der bygges med rigelig afstand mellem bygningerne. Ligeledes må det anbefales, at arealerne rundt om og mellem bygningerne friholdes for brandbare oplag.

På lagrene bliver der flere steder stablet for højt under sprinklerne. For at sikre bedst mulig virkninger af sprinkleranlægget skal der være mindst 0,5 m fri afstand under sprinklerhovederne.

Da mange brande forårsages af fremmede håndværkere vil vi anbefale, at der udarbejdes skriftlige regler for fremmede håndværkeres arbejde på anlæggene.

Ved vor gennemgang fandt vi en del ting at påtale, og på baggrund heraf vil vi foreslå, at der årligt udføres almindelig brand- og sikkerhedsinspektion på alle anlæg. En sådan inspektion skal udføres af en person, der ikke til daglig arbejder på stedet.

Udover den almindelige gennemgang vil vi foreslå, at el-installationer og alarmerings- og slukningsanlæg kontrolleres med passende intervaller, og at der udarbejdes planer for placering af håndildslukkere.

Med de lidt spændte forhold i Grønland vil der være risiko for hærværk, og især på tankanlæggene kan hærværksskade få forsyningsmæssige konsekvenser.

Det er derfor vigtigt at sikre, at uvedkommende personer ikke kan komme ind på tankanlæggene.

Som det er i dag, er det forholdsmæssigt nemt at komme ind på tankanlæggene, specielt fra søsiden, og KNI bør alvorligt overveje, hvorledes dette problem kan løses.

4. Tilsynsnøgle

Det gældende materiale for udbud og tilsyn søges nu gjort mere tilgængeligt i form af en tilsynsnøgle, som er under udarbejdelse. Afsnittene følger en byggesags faser, og hovedafsnittene bliver selvsagt afsnit 4 og 5, udbud og tilsyn.

Afsnit 5 er klar og udsendes i begyndelsen af juli og afsnit 4 til september. De øvrige afsnit vil foreligge således, at tilsynsnøglen i sin helhed regnes klar ved årsskiftet.

Hovedsigtet er i en overskuelig form at give principperne for tilsyn og udbud, og den korte form - som vi mener, der er behov for - kan således ikke dække det detaljerede eller de specielle undtagelser.

Til det foreliggende hovedafsnit 5 ønskes der meget gerne kommentarer inden 1. sep.

5. Byggetjenestens personale i juli 1986

Fratræder:

30/6	byggelederass. Jørgen W. Olsen,	UMK
31/7	byggelederass. Anders Erik Nørby,	NAN
31/7	byggelederass. Ulrik Bjerregaard,	JAK
31/7	byggeleder Jørgen Schmidt Pedersen,	UMK

Tiltræder:

1/7	byggelederass. Peter Kettner,	GHB
1/7	byggelederass. Jan Knudsen,	UMK
15/7	byggeleder Dennis Bodilsøe,	UMK